

NORSK
PRESSEFORBUND

NORSK
JOURNALISTLAG

NORSK
REDAKTØRFORENING

Til Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

Deres referanse: 16/5378-

Oslo, 15.09.2016

Europarådet - Utkast til retningslinjer for personvern og medier

Norsk Presseforbund, Norsk Redaktørforening og Norsk Journalistlag viser til departementets høringsnotat om Europarådets foreslåtte «Guiding principles on the protection of privacy in media coverage».

Det er viktig for oss å understreke at norske medier og presseorganisasjoner slutter opp om retten til privatliv og at både samfunnet, gjennom lovverk og domstoler, og de redaktørstyrte mediene, gjennom Vær Varsom-plakaten, har en plikt til å respektere og beskytte denne retten.

For Norges del har vi et utfyllende rettslig regelverk som angir avveiningen mellom ytringsfrihet på den ene siden og privatlivets fred på den andre. Vi viser her blant annet til nylig reviderte bestemmelser i straffeloven § 267 om krenkelse av privatlivets fred og skadeserstatningsloven § 3-6 a om erstatning for ærekrenkelser. De overordnede rammene for mediens publisistiske virksomhet, som disse lovbestemmelser må tolkes i lys av, finner vi som kjent i Grunnloven § 100 om ytringsfrihet og § 102 om privatlivets fred, samt Den Europeiske Menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkelene 8 om personvern og 10 om ytringsfrihet. En gjennomgang av rettskraftige avgjørelser fra norske domstoler de siste årene viser samlet en kraftig nedgang i antall søksmål mot mediene.

I tillegg til den beskyttelsen som lovverket gir, er de redaktørstyrte mediene i Norge forpliktet på de presseetiske normene, som er strengere enn lovgivningen. Norsk presseetikk er anerkjent som en av verdens beste selvjustisordninger. Den gjelder for alle typer medier, og har oppslutning fra både journalister, redaktører og eiere. Pressens Faglige Utvalg (PFU) som klageinstans anses bl.a. som velfungerende fordi den er uavhengig av offentlige myndigheter og fordi utvalgets uttalelser tillegges stor vekt i bransjen. PFU oppleves som konkret og faglig relevant. Utvalget behandler ca. 300 klagesaker i året, og avgir uttalelser i om lag halvparten av dem. Det er som regel flere fellende enn frifinnende uttalelser.

Norge har med andre ord – etter vårt syn – gode lovregler og velutviklede presseetiske normer som angir avveiningen mellom ytringsfrihet og privatlivets fred. Vi mener derfor det for Norges del er unødvendig å vedta ytterligere retningslinjer på europeisk nivå. Dertil finner vi det prinsipielt meget problematisk at Europarådet skal gi ytterligere retningslinjer på dette området. Overnasjonale presseetiske retningslinjer er i utgangspunktet meget krevende, sett i lys av at det i de ulike land gjelder så vel ulik lovgivning som ulike presseetiske kulturer og standarder. Det faktum at utkastet til retningslinjer er så vidt detaljerte at de griper langt inn i det vi – i det minste i Norge – betrakter som frie redaksjonelle valg, gjør ikke ideen om overnasjonale retningslinjer mindre problematisk. Vi unnlater heller ikke å nevne at flere av de konkrete forslagene er svært problematiske sett opp mot nettopp ytringsfrihetsprinsippene i EMK artikkel 10 og Grunnlovens § 100. På dette grunnlaget går vi derfor imot forslag om internasjonale retningslinjer som skal anbefale journalistiske metoder og publiseringsbestemmelser knyttet til personvern.

Med vennlig hilsen
Norsk Presseforbund

Nils E. Øy
spesialrådgiver

Norsk Journalistlag

Ina Lindahl Nyrud
advokat

Norsk Redaktørforening

Arne Jensen
generalsekretær